

POROČILO O PRESKUSU ŠT.: U2016-001

Naročnik: Kmetijski inštitut Slovenije, Hacquetova ulica 17, Ljubljana
Številke zapisnikov: -
Št. vzorca iz zapisnika: -
Opis vzorcev: Živi osebki metuljev
Datum prejema vzorcev: 15. 12. 2015
Čas izvajanja preskusa: 20. 1. 2015 od 9:00 do 15:00
Datum izdaje poročila: 8. 1. 2016
Namen testiranja: Določitev vrste metuljev

Metoda	Rezultat	Opomba
LVG Morfološka analiza – Žuželke	Mali zimski pedic (<i>Operophtera brumata</i>)	samci

Analizni izvid opravila:
dr. Maarten de Groot in dr. Andreja Kavčič

Tehnično odgovornost prevzema:
prof. dr. Dušan Jurc

DODATEK K ANALIZNEMU IZVIDU ŠT. U2015-001

1) UVOD

V torek 15. 12. 2015 smo od dr. Vojka Škerlevaja (Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin) prejeli odrasle osebke metuljev neznane vrste (slika 1). Osebki so bili nabrani 13.12.2015 v bližini naselja Ravnje na Krasu, v dolini med potokoma Raša in Branica (Y: 413671, X: 73269), kjer so se pojavljali v velikem številu po celi dolini.

2) IZVEDBA ANALIZ

V Laboratoriju za varstvo gozdov Gozdarskega inštituta Slovenije smo osebke morfološko analizirali. Analiza je pokazala, da osebki pripadajo vrsti mali zimski pedic (*Operophtera brumata*), vsi osebki pa so bili samci.

3) DISKUSIJA

Mali zimski pedic je metulj od družine pedicev (Geometridae). Za vrsto je značilen izrazit spolni dimorfizem. Medtem ko imajo samci dobra razvita krila in lahko letajo, imajo samice krila delno reducirana in niso sposobne letenja. Prednji par kril je pri samcih rožnato sive barve s temnimi valovitimi črtami, zadnja krila pa so enotno svetlo siva. Samci čez razpon kril merijo 25–30 mm, samice pa samo 6–7 mm (Jurc 2011, Zubrik s sod. 2013).

Vrsta razvije eno generacijo na leto. Metulji prezimijo kot jajčeca, ki jih samica odlaga posamič ali v skupkih okrog brstov v krošnjah dreves. Posamezna samica lahko odloži do 300 jajčec. Sredi aprila se iz jajčec izležejo 2 cm dolge gosenice, ki so blede zelene barve in gole ter se intenzivno prehranjujejo s popki in listi. Gosenice predejo nitke s katerimi zapredejo brste in liste ali pa se po nitki spustijo proti tlam v primeru nevarnosti. Razvoj gosenic poteka 1–1,5 meseca, do maja ali junija, nato pa se spustijo na gozdna tla, kjer se zabubijo v kokon v tleh na globini 5–15 cm. Jeseni se iz bub razvijejo odrasli osebki, in sicer najprej samci in nato še samice (protandrija). Konec oktobra in novembra samci množično letajo, samice pa po deblu migrirajo s tal proti krošnji drevesa. Po parjenju, ki poteka na deblu, oplojene samice zlezejo v krošnjo, kjer odložijo jajčeca (Jurc 2011, Zubrik s sod. 2013).

Mali zimski pedic je polifag na listavcih. Gosenice z obžiranjem listov povzročajo defoliacijo, ki lahko v primeru večjih namnožitev gosenic vodi v zmanjšan prirastek. Vrsta predstavlja škodljivca v glavnem v kmetijstvu, vendar v Sloveniji ni problematična (Jurc 2011).

Razlog, da so bili samci malega zimskega pedica najdeni decembra, kar je za vrsto relativno pozno, je obdobje daljšega toplega vremena, ki je trajalo od jeseni pa vse do konca decembra, zaradi česar se je podaljšala tudi aktivnost odraslih osebkov.

4) DOKUMENTACIJA S FOTOGRAFIJAMI



Slika 1: Samec malega zimskega pedica (zgorni stran krila)



Slika 2: Samec malega zimskega pedica (spodnji stran)

5) VIRI

Jurc M. 2011. Gozdna zoologija. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 348 str.

Zubrik M, Kunca A, Csóka G. 2013. Insects and Diseases Damaging Trees and Shrubs of Europe. N.A.P. Editions. 535 str.

Dodatek k analiznemu izvidu sestavil:
dr. Maarten de Groot in dr. Andreja Kavčič

Tehnično odgovornost prevzema:
prof. dr. Dušan Jurc

V vednost:

- Gozdarska knjižnica
- arhiv tu.